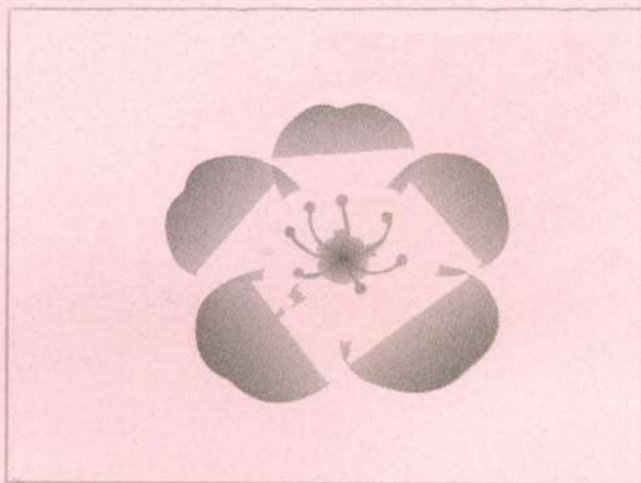

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΝΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΗ ΑΙΜΟΔΟΤΗ

Στυλιανός Τουπαδάκης

Τεχνικός ιατρικής φωτογραφίας
Ε.Τ.Ε.Π. Ιατρικής Σχολής Α.Π.Θ.
Μέλος της Ε.Κ.Π. του Α.Π.Θ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2010

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΝΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΗ ΑΙΜΟΔΟΤΗ

Η λέξη «εθελοντής» επιδέχεται διάφορες και ποικίλες εξηγήσεις ανάλογα με το χαρακτήρα των δραστηριοτήτων του, τη μορφή των κινήτρων του κτλ. Ο εθελοντισμός τονώνει την αυτοεκτίμηση, κατά συνέπεια και τον αυτοσεβασμό μας, μας βοηθάει να αισθανόμαστε υπεύθυνοι για τα κοινά ζητήματα, να ενδιαφερόμαστε και για τους άλλους, να προσοφούμε, να δραστηριοποιούμαστε στις δύσκολες περιστάσεις, να συνεργαζόμαστε για κοινό όφελος. Μας απαλλάσσει από την ανασφάλεια και το φόβο, μας δίνει αυτοπεποίθηση, γιατί συνειδητοποιούμε τις δικές μας δυνάμεις αλλά και την αξία της συναδέλφωσης, που πολλαπλασιάζει τις ανθρώπινες δυνάμεις και επομένως και τις δυνατότητες αντιμετώπισης οποιωνδήποτε προβλημάτων. Μας δίνει ευκαιρίες να αισθανόμαστε ηθική ικανοποίηση, να είμαστε ευτυχισμένοι κάθε φορά που εκπληρώνουμε το χρέος μας προς τους συνανθρώπους μας, να μοιραζόμαστε τη χαρά.

Η κοινωνία μας μπορεί να κερδίσει πολλά από τη διάδοση του εθελοντικού πνεύματος, γιατί αυτό μπορεί να λειτουργήσει ως ανάχωμα στην εγωκεντρική και ατομικιστική τάση της εποχής μας, να ευαισθητοποιήσει τους συναδέλφους μας και να αξιοποιήσει ταυτόχρονα τις ευαισθησίες τους για το φυσικό, το πολιτισμικό και το κοινωνικό περιβάλλον, να συναδελφώσει άτομα και λαούς με την επίγνωση της κοινής φύσης και τύχης, να τους κάνει υπεύθυνους και ενεργούς πολίτες όχι μόνο της χώρας τους αλλά και του κόσμου.

Όλοι αισθανόμαστε ανασφαλείς και δυστυχισμένοι όταν είμαστε μόνοι μας την ώρα της συμφοράς. Αυτό που χρειαζόμαστε την ώρα της αδυναμίας και του πόνου είναι η συμπαράσταση, η κατανόηση και η συμπάθεια των άλλων. Υπάρχουν πολλές μορφές εθελοντισμού, π.χ. βοήθεια στο σπίτι, μεταφορά ασθενών, υγειονομική φροντίδα σε Α.Μ.Ε.Α., εμπύχωση, πολιτιστικός εθελοντισμός και πάνω απ' όλα η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΙΜΑΤΟΣ. Ο εθελοντής αιμοδότης δεν αποσκοπεί στην κάλυψη των ιδιωτικών του αναγκών. Ο εθελοντής αιμοδότης είναι ερωτευμένος με την αιμοδοσία και συνδυάζει αυτόν τον έρωτα με επαγγελματική συνέπεια, αλλά πάνω απ' όλα με την ανιδιοτέλεια του ανώτερου ανθρώπου.

Η Αιμοδοσία είναι πράξη για την οποία πρέπει να είμαστε υπερήφανοι. Είναι τιμή και ανθρωπιά να δίνουμε αίμα. Η ιδιότητα του εθελοντή αιμοδότη είναι τιμητική για κάθε άνθρωπο, γιατί φανερώνει θετική διάθεση και στάση απέναντι στη ζωή. Η ζωή είναι γι' αυτόν ένα σύνολο ανθρώπινων σχέσεων που στηρίζονται στην αγάπη. Με συγκεκριμένες ενέργειες, λοιπόν, προσφέρει τη βοήθειά του σε κάθε συνάνθρωπο που κινδυνεύει να χάσει ό,τι πιο πολύτιμο διαθέτει: την υγεία ή τη ζωή του. Άλλο είναι να προσφέρεις ό,τι έχεις και άλλο ό,τι είσαι. Το πρώτο

κάποτε τελειώνει, ενώ το δεύτερο είναι πηγή ανεξάντλητη. Ο εθελοντής αιμοδότης κινείται στα πλαίσια των αναγκών σε αίμα των πλησίων του και προσπαθεί, εάν μπορεί να τις ικανοποιήσει (π.χ. μέσα από συλλόγους εθελοντών αιμοδοτών, τράπεζα αίματος κ.τ.λ.). Δεν στηρίζεται επομένως στην κριτική των άλλων αλλά στη φυσική και πηγαία θέληση τού να προσφέρει. Πρέπει όμως να έχει κατανόηση, υπομονή, αυξημένη εγρήγορση για την υγεία του και επιμονή.

Ο εθελοντής αιμοδότης χαίρεται να κάνει πράξη την αγάπη για τους άλλους και δεν του ταιριάζουν τα πολλά λόγια σχετικά με την ιδιότητα του. Κατ' εξαίρεση, μπορεί να αναφερθεί στον εαυτό του, προκειμένου να προτρέψει και άλλους συμπολίτες του να τον μιμηθούν. Ακριβώς γι' αυτόν το λόγο απευθύνομαι κι εγώ προς εσάς.

Μολονότι έχουν εξελιχθεί τόσο πολύ η επιστήμη και η τεχνολογία, η υγεία και η ζωή μας απειλούνται διαρκώς από πλήθος φυσικών και κοινωνικών παραγόντων: από την αλλαγή του κλίματος, τη ρύπανση της ατμόσφαιρας, την καταστροφή του περιβάλλοντος, τη φτώχεια, τους πολέμους, τις ασθένειες και άλλα. Η επιστήμη και η τεχνολογία χρειάζεται όρθια την ανθρώπινη ψυχή και για να δράσουν προληπτικά και για να προσφέρουν ανακούφιση στον άνθρωπο στις δύσκολες ώρες. Αυτή την ψυχική δύναμη προϋποθέτει, αξιοποιεί αλλά και καλλιεργεί ο εθελοντισμός γενικά, και ειδικότερα η εθελοντική αιμοδοσία.

Οι εθελοντές αιμοδότες, όπως και γενικά οι εθελοντές, το ξέρουν αυτό καλά και θέλουν να συμπαρασταθούν στους συνανθρώπους τους, γι' αυτό προσφέρουν τις ψυχικές και σωματικές τους δυνάμεις αφιλοκερδώς, όχι όμως και χωρίς κέρδος. Απεναντίας, το κέρδος κάθε εθελοντή αιμοδότη είναι πολύ μεγάλης αξίας, γιατί είναι ηθικής τάξεως. Δεν μπορεί να γίνει αντικείμενο συναλλαγής, δεν κινδυνεύει από κλοπή ή απώλεια, συνοδεύει και χαροποιεί τον εθελοντή κάθε λεπτό της ζωής του. Ο εθελοντής είναι πολίτης που συμμετέχει έμπρακτα στα κοινά με ανιδιοτέλεια, προσφέρει πολλές φορές και κάθε φορά απολαμβάνει ακέραιη τη χαρά της προσφοράς του. Νομίζω ότι θα ήταν χρήσιμο να δούμε, αλλά κυρίως να προβάλλουμε την εθελοντική αιμοδοσία από την πλευρά του κέρδους που μπορεί να αποκομίσει κάποιος, όταν διαμορφώνει εθελοντική συνείδηση και ακολούθως επιλέγει ένα συγκεκριμένο τρόπο ζωής.

Ο αιμοδοτικός εθελοντισμός μας κατευθύνει στο να συνειδητοποιήσουμε την αξία της πρόληψης στα θέματα της υγείας και της ασφάλειας. Ο τακτικός, λεπτομερής έλεγχος του αίματος, μας εξασφαλίζει συνεχώς ιατρικό έλεγχο και λειτουργεί προληπτικά για την υγεία μας, αποτυπώνοντας τακτικά την εικόνα της. Η αιμοδοσία η ίδια προάγει και τη σωματική υγεία μας, γιατί ανανεώνει και αναζωογονεί τον οργανισμό και την ψυχή μας, αφού μας κάνει να νιώθουμε ασφαλείς και χρήσιμοι. Είναι μια πράξη ευγενική της οποίας το αποτέλεσμα σώζει ζωές, γιατί το αίμα ούτε παράγεται ούτε αγοράζεται, μόνο προσφέρεται. Και αυτό είναι ηθικό και σημαντικό.

Μερικές φορές διαπιστώνω ότι η κοινωνία μας δεν είναι σωστά ενημερωμένη για την αιμοδοσία. Αρκετοί συνάνθρωποί μας δεν έχουν πληροφορηθεί επαρκώς και δεν έχουν πεισθεί για τα θετικά αποτελέσματα της εθελοντικής αιμοδοσίας στη σωματική και στην ψυχική υγεία του αιμοδότη. Συνήθως, κατά την παρουσίαση της αιμοδοσίας, εστιάζεται η προσοχή στην αξία της για το δέκτη του αίματος, τονίζεται η προσφορά προς το κοινωνικό σύνολο, ενώ δεν τονίζεται η προσφορά του δότη, που ασφαλώς είναι τεράστιας σημασίας. Οι

περισσότεροι ξέρουν πως η εθελοντική αιμοδοσία είναι χρήσιμη για το κοινωνικό σύνολο, αλλά δεν αποφασίζουν να γίνουν αιμοδότες. Γιατί όμως; Νομίζω επειδή δε γνωρίζουν όσα αφορούν τους αιμοδότες. Αντιμετωπίζουν λοιπόν με προκατάληψη και ενδοιασμό την προσφορά αίματος, είτε γιατί φοβούνται πως θα είναι επώδυνη, είτε γιατί φαντάζονται πως εξασθενεί τον οργανισμό του αιμοδότη, είτε γιατί δεν εμπιστεύονται τις συνθήκες κάτω από τις οποίες γίνεται η αιμοληψία.

Αρκετοί επίσης είναι εκείνοι που αδιαφορούν για το διπλανό τους και εφησυχάζουν ελπίζοντας πως αυτοί είναι οι τυχεροί και δεν θα χρειαστούν ποτέ αίμα. Βλέπετε, στην εποχή μας, δεν πρέπει να θεωρούμε δεδομένη την κοινωνική αλληλεγγύη, αντίθετα πρέπει να είναι στόχος μας η καλλιέργειά της.

Υπάρχουν όμως και άλλοι που πιστεύουν ότι ο εθελοντισμός μερικές φορές γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης των «αφελών» από το κράτος το οποίο, λένε, πρέπει να επενδύει κυρίως στην πρόληψη και να μεριμνά για την ασφάλεια και την υγιεινή των τροφίμων, των φαρμάκων, του χώρου και των συνθηκών εργασίας, για την προστασία του περιβάλλοντος κ.α., δηλαδή να λειτουργεί προληπτικά για τη δημόσια υγεία, αντί να προσπαθεί εκ των υστέρων να θεραπεύσει όσα το ίδιο παραμέλησε.

Οι τελευταίοι έχουν δίκιο σε κάποιο βαθμό και πιστεύω ότι οι κριτική τους είναι μερικές φορές καλοπροαίρετη και εποικοδομητική. Ταυτόχρονα, όλοι ξέρουμε ότι η χώρα μας χρειάζεται άμεσα πολύ περισσότερους εθελοντές αιμοδότες, για να ανταποκριθεί στις ανάγκες της κοινωνίας μας. Γνωρίζουμε επίσης, ότι η καλλιέργεια εθελοντικής συνείδησης στους νέους μας είναι ζήτημα αγωγής και παιδείας. Γι' αυτόν το λόγο, πιστεύω ότι μπορούν να γίνουν ακόμα περισσότερα απ' όσα έχουν γίνει μέχρι σήμερα όσον αφορά τη διάδοση του εθελοντικού αιμοδοτικού πνεύματος, παράλληλα βέβαια με την επιμονή στην προληπτική υγιεινή.

Είναι γνωστό ότι στο Πανεπιστήμιό μας λειτουργεί με επιτυχία Τμήμα Αιμοδοσίας, με επικεφαλής τον Καθηγητή Φαρμακολογίας κύριο Βασίλειο Κόκκα και ότι η Τράπεζα Αίματος του Α.Π.Θ. έχει βοηθήσει πάρα πολλές φορές να αποκατασταθεί η υγεία και να σωθεί η ζωή όχι μόνο συναδέλφων, αλλά και πολλών συνανθρώπων μας. Οφείλουμε όλοι να βοηθήσουμε στην επίτευξη των στόχων της και στην αύξηση των μονάδων αίματος. Τελειώνοντας θα ήθελα να συμβάλλω με κάποιες παρατηρήσεις και προτάσεις προς αυτήν την κατεύθυνση.

1. Η οικογένεια μπορεί να λειτουργήσει ως «φυτώριο» εθελοντών αιμοδοτών, αφού οι γονείς λειτουργούν σε κάποιο βαθμό ως πρότυπο για τα παιδιά τους.
2. Το σχολείο μπορεί να βοηθήσει με πολλούς τρόπους: με προγράμματα Αγωγής Υγείας και διάφορες δραστηριότητες κοινωνικής ευαισθητοποίησης των μαθητών, π.χ. οργάνωση ημέρας εθελοντικής αιμοδοσίας σε κάθε σχολείο, επισκέψεις σε κέντρα αιμοδοσίας, επισκέψεις σε ασθενείς που θεραπεύτηκαν με τη λήψη αίματος, για να μοιραστούν με τους μαθητές τα αισθήματα της ευγνωμοσύνης απέναντι στους αιμοδότες, συναντήσεις με εθελοντές αιμοδότες για να συζητήσουν μαζί τους τις εμπειρίες τους κ.α.
3. Ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων κάθε σχολείου μπορεί να ευαισθητοποιήσει τα μέλη του, αν συνεργαστούν μαζί του οι τοπικές υπηρεσίες υγείας.
4. Οι πολιτιστικοί, οι αθλητικοί και άλλοι σύλλογοι και φορείς, αλλά και ο τύπος και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης μπορούν και πρέπει να συμβάλουν με κάθε τρόπο στην καλλιέργεια της εθελοντικής αιμοδοτικής συνείδησης.

Η χώρα μας κάθε χρόνο χρειάζεται αρκετές εκατοντάδες χιλιάδες μονάδες αίματος για αντιμετώπιση πολλών περιστατικών όπως χειρουργικών, παθολογικών, μεσογειακής αναιμίας και πάνω απ' όλα τροχαίων. Πιστεύω λοιπόν πως θα είχε θετικά αποτελέσματα μια συστηματική εκστρατεία ενημέρωσης, που θα γινόταν για μεγάλο χρονικό διάστημα μέσα από όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, από τον τύπο και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, από τις τοπικές υπηρεσίες υγείας, τους εκκλησιαστικούς, πολιτιστικούς και άλλους φορείς, και η οποία θα εστίαζε την προσοχή και θα φώτιζε την αξία της εθελοντικής αιμοδοσίας για τους ίδιους τους αιμοδότες. Σε μια τέτοια εκστρατεία ενημέρωσης θα συμμετείχαν και οι ίδιοι οι εθελοντές αιμοδότες, με την επιστημονική υποστήριξη και την καθοδήγηση των υπηρεσιών της Αιμοδοσίας, για να συνομιλήσουν και να πείσουν με την παρουσία και τον ενθουσιασμό τους και άλλους, να συμμεριστούν τη χαρά της προσφοράς στο συνάνθρωπο. Η επιστημονικά τεκμηριωμένη προβολή των ωφελειών της αιμοδοσίας για τους αιμοδότες, θα μπορούσε να οδηγήσει στην αναγνώριση της αξίας της εθελοντικής προσφοράς αίματος για τον ίδιο τον αιμοδότη, ώστε να ανοίξει ο δρόμος για να ενταχθεί η αιμοδοσία στον σύγχρονο τρόπο υγιεινής ζωής.

Πολλές φορές αναρωτιέμαι πώς γίνεται ένα Πανεπιστήμιο, ίσως το μεγαλύτερο της Ελλάδας, το ΑΠΘ, με περίπου εκατό χιλιάδες φοιτητές και εργαζομένους, να μην μπορεί η Τράπεζα αίματος που όπως προανέφερα, λειτουργεί σε αυτό, να συγκεντρώσει, στις δυο φορές το χρόνο που πραγματοποιείται η εθελοντική αιμοδοσία, χίλιες μονάδες αίματος. Θα παρακαλούσα, λοιπόν, όσοι μπορούν από εμάς, να σπεύσουμε στην επόμενη αιμοδοσία που θα γίνει στις 08/04/2008 και στις 15/04/2008 στην αίθουσα τελετών του Πανεπιστημίου μας, την οποία μας παραχωρεί με χαρά και ευχαρίστηση η Πρυτανεία, να φτάσουμε και να ξεπεράσουμε τον αριθμό αυτό.

Ανάμεσα στις προσπάθειες που καταβάλλονται για την δημιουργία εθελοντικής συνείδησης ως προσπαθήσουμε και εμείς προς την κατεύθυνση

δημιουργίας εθελοντικής αιμοδοτικής συνείδησης. Πρέπει να καλλιεργήσουμε και να τονίσουμε το συναίσθημα του εθελοντισμού και, μέσα από αυτό, το μήνυμα «δώσε λίγο αίμα- σώσε μια ζωή». Ελπίζω και εύχομαι να αποδώσει και να επιτύχουμε το στόχο μας προς όφελος όλων μας.

Ευχαριστούμε από καρδιάς τον Πρύτανη του Α.Π.Θ. κ. Αναστάσιο Μάνθο για την αμέριστη συμπαράστασή του σε αυτά τα ευαίσθητα θέματα, όπως και τους Αντιπρυτάνεις, καθώς επίσης την καθηγήτρια των Τ.Ε.Φ.Α.Α. και διευθύντρια της Ε.Κ.Π. κ. Τσιλιγκίρογλου-Φαχαντίδου Άννα, τον καθηγητή κ. Βασίλειο Κόκκα, τους αφανείς συνεργάτες που πλαισιώνουν αυτή την επιτροπή, για το ευγενές και φιλότιμο συναίσθημα που μας μεταδίδουν.

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας και θα ήθελα να ακούσετε δυο μαντινάδες που έγραψα γι' αυτή την περίπτωση.

*Ήθελα και να κάτσα ίντα 'χεις μετά μένα,
και δεν μου έδωσες ποτέ ένα μπουκάλι αίμα.*

*Όταν θα έρθει η στιγμή αίμα να μου ζητήσεις,
πρέπει να είσαι σίγουρος ότι θα το πετύχεις.*

*Αν θέλεις να 'χεις φιλικούς δεσμούς με την αιμοδοσία,
λίγο από το αίμα σου δώσε, αυτό 'χει αξία.*

*Το αίμα του όποιος μπορεί, πρέπει πολύ να δώσει,
για να χαρίσει τη ζωή, δε θα το μετανιώσει.*

*Δίνοντας απ' το αίμα μας έστω δυο-τρεις σταγόνες,
χαρίζουμε ζωή, χαρά και της δροσιάς σταγόνες.*
